

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

De forma imponendi pensionem in beneficio. §. 5

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

soluere integram, si tempore reservationis, & gratia integra centum pro Rectore, & mille pro Episcopo remanebant: Affirmat Garcia 1. part. de benef. cap. 5. num. 398. Mouctus quia gratia Pontificis non debet pendere à futuro euentu, qui singulis annis variationem recipere potest, sed ex tempore data regulanda est. Ergo diminutio successu temporis contingens, non potest obitare reservationi pensionis factae. Quam doctrinam adeo extendit Garcia, ut affirmet non posse beneficiarium petere reductionem pensionis, si ex funeralibus, ingressu Ecclesiae, aliisque emolumentis contingentibus congruam habeat, tamen hac congrua centum in Rectore, & mille in Episcopo non attingat.

Ceterum mihi probabilis apparet, illa centum pro Rectore, & mille pro Episcopo non solum tempore gratiae, & reservationis verificanda esse, sed etiam successu temporis firma remanere debere. Quia illa quantitas est assignata in sustentationem Parochi, & Episcopi, sed ad hunc effectum aequè necessaria est illa quantitas successu temporis, ac tempore gratiae. Ergo. Quae ratio probat illa centum, vel mille, quae deducta pensione remanere debent; non esse aliter computanda successu temporis, quam computantur in principio, & cum in principio computentur ex fructibus certis beneficii, successu temporis sic computari debent; sic tradit Rota in vna Zamoren, execut. decimatum 2. Maij 1591. coram E. Scraphio, ibi, clausula, quod remaneant centum pro Rectore, solita apponi in pensionibus, non solum est verificanda de tempore gratiae, sed etiam requiritur, ut continuo duret, ad hoc ut pensio sustineatur alioquin ex pensione venit supplendum, quod Rectori deest.

Ad fundamentum Garciae respondeo, gratiam Pontificis, quoad praesentem valorem, non pendere à futuro euentu, sed à praesenti conditione, cum de praesenti constare possit, remaneant centum pro Rectore, & mille pro Episcopo. At quoad eius durationem, & conseruationem pendet illa gratia ex futuro euentu; quia annectitur dictae conditioni, ut remaneant centum pro Rectore, & mille pro Episcopo. Quia conditione deficiente pensio saltem pro illa parte non subsistit.

Secunda difficultas est an reservatio pensionis nulla sit, si ea deducta non remaneant pro Rectore centum & mille pro Episcopo, an potius reducenda sit? Quia in re distinctio videtur. Garcia 1. part. de benef. cap. 5. num. 422. & dicit si pensio imposita sit, ad voluntatem, & consensum resignantis beneficii, reservationem pensionis nullam esse, si ea deducta non maneat centum pro Rectore, & mille pro Episcopo, quia resignans non aliter, neque alio modo resignat, nisi sub obligatione pensionis integrè soluendae. At pensio integrè solui non potest centum pro Rectore, & mille pro Episcopo remanentibus. Ergo & resignatio, quae ab ipsa pendet, at si pensionis reservatio non ad voluntatem resignantis, sed ob aliam causam facta sit, neque potest integrè solui, remanentibus centum pro Rectore, reducenda est ad quantitatem, quae possit solui illis centum remanentibus; quia praesumendum est Pontificem velle collationem beneficii firmam manere, & solum eam pensionem concedere; quam de iure beneficium capere potest. Quod si maiorem expressit, ex ignorantia processit, & sub ea minor intelligenda est. Et quoad hanc secundam partem approbo sententiam Garciae pluribus decisionibus Rotae confirmata. Prima pars mihi difficilis est, ex illa enim sequitur solutionem pensionis integrè faciendam esse, quamuis successu temporis, nec centum, nec congrua remaneat titularis, quia non aliàs, neque alio modo resignationem facit, nisi sub obligatione pensionis integrè soluendae. At durum videtur, titulari obligatum esse beneficio inseruire absque stipendio iusto sibi à iure assignato. Ergo non est dicendum pensionem esse integrè soluendam. Quapropter ego censetum sic resignantem beneficium, & pensionem ultra id, quod capere potest exposulantem, velle resignationem firmam esse; quia non est praesumendum velle actum facere inutilem & vanum, & consequenter credendum est velle, ut resignatio remaneat ea, quae à iure conceduntur, scilicet centum Rectori, & Episcopo mille, aliàs haberet voluntatem iniquam, & iuri contrariam, quod non est praesumendum. Ex quo sic tacite velle, ut pensio ad minorem quantitatem, & iuri proportionatam reducatur. Si enim actus non valet, ut fit, valeat eo modo quo valet, potest. Adde sibi debere imputare pensionis diminutionem, si quidem illam imposuit ultra vires beneficii resignati. Vnum tamen mihi videtur certum, casu quo à principio resignatio beneficii, & constituta pensio effectum haberet, & successu temporis non posset integrè solui pensio remanentibus centum pro Rectore, pensionem esse reducerdam. Nam cum in hoc casu vnus ex duobus pati debeat in proprio iure diminutionem, vel beneficiarius, vel pensionarius; aequum est, ut potius pensionarius, quam beneficiarius patiatur. Quia fractus beneficii, ex quibus pensio soluenda est, beneficiario sunt potiori iure adiacenti, quam pensionario.

Tertia difficultas est, si beneficiarius non vult pensionem soluere, quia illa soluta non remanent sibi centum libera, cui competit, onus probandi beneficiarium à solutione pensionis non se posse excusare? Omnis variis placitis, dicendum exi-

alimo, penes beneficiarium esse onus probandi supradicta certum non remanere, ut sic à solutione pensionis se excusare possit. Et quidem quando beneficiarius est successus illius qui pensionem contulit, & soluit, & à solutione pensionis se excusare praetendit, mihi certum videtur. Tam quia constat de eius obligatione ratione beneficii gratuiti accepti. Ergo praetendens se eximere ab hac obligatione, ostendete debet causam exemptionis. Tum quia habens potest legem, habet intentionem fundatam, sed pensionarius habet, pro se legem, ut ipsi pensio soluantur. Ergo ipsi competere non potest onus probandi sibi soluendam esse. Tum & praecipue, quia pensionarius est quasi in possessione ex gendi integrè pensionem ex fructibus beneficii; eo quod ab antecessore in beneficio illam exegerit, & receperit. Ergo, ut deturbar ab hac quasi possessione, causam ostendere debet qui deturbat, sic haec rationes probant idem esse dicendum in beneficiario, qui pensioni contulit, & soluit, qui si praetendat se à solutione excusare, probare debet excusationem. Quia ratio solutionis est pensionarius in quasi possessione, habet pro se legem, & intentionem fundatam. Adde in his casibus agi non potest ad nullitatem pensionis, sed ad illius reductionem, vel extinctionem: si quidem pro valore stat lex & possessio. Sed quoties agitur ad reductionem vel extinctionem pensionis, probare debet qui agit, & reductionem praetendit, ut tradit Rota in vna Salmantina pensionis, 26. Maij 1593. relata à Garcia 1. part. cap. 5. num. 424. vers. 4. est casus.

Quocirca solum restat dubium quando beneficiarius qui pensionem contulit, nondum illam soluit, an tunc ipse probare debeat non esse locum pensioni, vel potius pensionario competere onus probandi locum esse pensioni, & quouque ipse probet, non teneat beneficiarius pensionem soluere? Rota in suprad. Salmantina casu 2. & 3. apud Farinac. 1. 1. num. 1. de 1. 44. n. 3. dicit penes pensionarium esse hoc onus. Tum quia beneficiarius habet suam intentionem fundatam, ne beneficia sibi collata grauentur pluiquam par est. Tum quia pensionario conceditur pensio, dum modo beneficium illam sustinere possit. Ergo quouque probet beneficium illam sustinere posse, ei non debet, quia dispositio condicionalis non habet effectum, nisi praesenti conditione. Neque obstat beneficiarium in Pensione contulisse, quia semper censetur consentire sub conditione, quod beneficium illam capere possit.

Nihilominus adhuc in hoc casu mihi probabilis apparet, penes beneficiarium esse onus probandi beneficium capere non posse pensionem, alias excusari non poterit ab illius solutione. Mouctus, quia Pontifex pensionem beneficio imponens, & beneficiarius ei consentiens praesumuntur actum facere iuri conuoluntatem. Ergo praesumuntur eam pensionem imponere, quam beneficium à tena iuris dispensatione capere potest. Ergo pro valore pensionis stat praesumptio. Ergo qui illam impugnat, noluerit probare debet. Neque obstat concedi pensionem sub conditione, quod beneficium illam sustinere possit, ut dicimus pensionarium obligatum esse probare illam beneficium posse sustinere; quia eo ipse, quo beneficiarius contulit, & ex cuius voluntate litterae fuerunt expeditae, probatum habet pensionarius beneficium illam sustinere posse, ne dicamus, à Pontifice actum vanum & inutilem fieri. Non enim illa conditio, dummodo remaneat pro Rectore, suspendit collationem pensionis, quouque probetur à pensionario. Aliàs nullus pensionarius exigere posset pensionem, quouque probaret beneficium illam sustinere posse, quod est contra communem sensum, & praesum, quae à puncto collationis supponit beneficium illam posse sustinere, praecipue accedente beneficiarii consensu.

S. V.

De forma imponendi pensionem in beneficio.

- 1 De consensu beneficiarii pensio imponenda est.
- 2 Vacante beneficio constituendus est defensor beneficii, quibus beneficiarii pensioni consentiant.
- 3 Requiritur patroni consensus.
- 4 An in imperatione pensionis sit faciendus mentio de beneficii obrentis. Quid sentiat Garcia.
- 5 Resoluitur non esse necessario faciendam mentionem de bonis factis obrentis, bene rationem de pensionibus.
- 6 Si beneficio resignatio imponens pensionem credens liberam esse, inualida est pensionis impositio.
- 7 Quantitas pensionis non videtur necessario exprimienda, excepto casu quo in beneficio pensio gratuita velis suam pensionem imponere.
- 8 Sine iustis illa clausula, ut pensio soluantur habitis, etiam habitis beneficii possessionibus.

EX solutione aliquatim difficultatum constat, quae requiruntur pro forma in pensionis impositione. Imò dubitatur de consensu beneficiarii, an hic requiratur pro forma? Respondeo requiri, esseque inualidam pensionem, quoties de beneficiarii consensu non constat. Quia non praesumitur

tot Pontifex velle pensionem imponere, aliter quam ipse praescribit imponendam. Est autem a Pontifice praescriptum, ut nulla pensio imponatur, nisi de consensu illius beneficiarii, qui pensionem solvere debet, qui si fuerit in curia personaliter, praesertim consentium, & solitum iuramentum; si minus per procuratorem ad id specialiter constitutum, ut habetur in reg. 4. r. l. 43. Cancell. Ergo absque huiusmodi consensu, vel illius expressa derogatione nulla est pensionis impositio. Ergo consensu beneficiarii habetur pro forma: sic Azor. 2. p. instit. moral. lib. 8. cap. 8. quest. 6.

Hinc fit, Episcopum, & legatum in iis casibus, in quibus pensiones imponere possunt, nequaquam eas imponere absque consensu illius, qui solvere eas debet, qui non valent supra dicto iuri Pontificio derogare: & tradit Giga de pension. q. 10. Azor. loco allegat. Cacial. quest. 5. Garc. de benefici. p. cap. 5. numero 320.

Dubium tamen est: an si vacanti beneficio imponatur pensio, contingendus esse defensor aliquis beneficii, qui in pensionem loco beneficiarii consentiat? Negat Garcia supra dicto loco in pensione Ecclesiastica, & admittit in profana. Moverit quia signa beneficii de se ipsis non est requisitum pro alienatione rerum Ecclesiae, ac reservatio pensionis Ecclesiasticae, non est alienatio; est tamen reservatio pensionis profanae; Ergo solum pro reservatione pensionis profanae contingendus est defensor. Verum mihi probabilis apparet constituendum esse defensionem beneficii, qui loco beneficiarii consentiat pensioni. Tum quia pensio esto non sit proprie alienatio, est tamen quasi alienatio, eiusque naturam imitatur. Tum & praecipue, quia aliquis est obligandus ad pensionis solutionem, qui non potest esse alius, nisi qui fuerit beneficii defensor, & fructuum custos. Ergo ex illius consensu pensio imponenda est, iuxta supra dictos Cancellar. Tum denique quia supradicta regula absolute habet, ut absque consensu illius qui solvere debet pensionem nullatenus litterae pensionis expediantur. Ergo supponit, semper debere adesse aliquem obligatum pensionem solvere, & ex illius consensu litteras expediri. Neque regula distinguit, an pensio imponatur in beneficio vacante, vel non vacante.

Secunda difficultas est de consensu patroni; an requisitus sit pro forma? Cui difficultati §. 2. satisfacimus, affirmativam partem sequentes.

Tertia difficultas est: an in impetratione pensionis Ecclesiasticae sit necessario faciendum mentio de obtentis beneficiis, vel pensionibus? Garcia 1. p. de benefice. cap. 5. a. num. 83. distinguit inter pensionem ex causa lucrativa, vel ex causa onerosa: & affirmat ad impetrandam pensionem ex causa lucrativa, qualis est omnis illa quae conceditur extra causam resignationis, quaeque datur coartato, ut commodius quis sustentari valeat, esse necessario faciendam mentionem de obtentis, secus vero in impetratione pensionis ex causa onerosa scilicet ex causa resignationis. Priorem partem probat. Tum quia pensio ex causa lucrativa loco beneficii succedit, sed ad impetrandum beneficium est mentio facienda de obtentis, ergo ad impetrandam pensionem. Tum quia stylus curiae est hanc esse mentionem faciendam. Secundam partem probat quia pensio datur ex causa resignationis non obligatorie datur pensionatio, sed ne nimium dispendium patiat in resignatione, ac proinde in illius impetratione non videtur mentio necessaria facienda de aliis beneficiis obtentis, quia loco beneficii habet, & quod habere potest succedit. Verum si pensionem impetrat ex resignatione beneficii, quod nullatenus retinere potest; eo quod ad aliud incompatible electus sit, in talis pensionis impetratione necessario facere debet mentionem de beneficiis resignato, & de iure ad beneficium quod habes, ut sic constat resignationem illam non esse onerosam, sed lucrativam; si quidem obligatus est beneficium demittere obtento incompatible: sic Garcia supra.

Quarta difficultas est: si iusta illa clausula in reservatione pensionis apponi solita, scilicet ut pensio solvatur habita vel non habita beneficii possessione; videtur non esse iusta; quia pensio est eius ad fructus ex beneficio percipiendos, sed beneficium, cuius quis possessionem non habet, non habet fructus. Ergo non potest esse in illo pensio. Ex consensu. Si obligatus solvere aliquas mensuras tritici colligendas ex aliquo praedio, dum absque tua culpa nullum ex tali praedio fructum colligis, non teneris ex leg. si debitor. ff. de contrahenda em. ut sed beneficiarius obligatur ex fructibus beneficii pensionem solvere. Ergo dum absque tua culpa nullum fructum colligis, pensionem solvere non teneris. Ergo, item si beneficiarius obligatur solvere pensionem, quin possessionem apprehendat, obligatur solvere pensionem ob solum beneficii titulum. Ergo talis obligatio sapit speciem simoniacae. Nihilominus dicendum est illam clausulam licitam esse: sic defendit Navar. 1. consil. de praebend. conf. 5. num. 4. Azor. 2. p. instit. moral. lib. 8. cap. 6. quest. 1. Ratio est quia esto pensio in beneficii fructibus retineatur, obligationem tamen suscipere potes illam solvendi; tamen nullo fructus percipias, sufficit

fatis constat; imo contrarium ex ipsius litteris pensionis colligitur cum saepe in fauorem plurimum, qui beneficiis gaudent expeditur, quin in ipsis illa mentio beneficiorum reperitur, quae si necessario facienda esset ibi exprimeretur.

Quod autem in impetratione pensionis fieri mentio debeat alterius pensionis obtentae, si eam pensionarius habet, testatur Azor. 2. p. instit. moral. lib. 8. cap. 9. quest. 3. esse communem sententiam, adducitque Gigancem de pension. quest. 29. Callador. de cess. de pension. Gambarum de offic. leg. lib. 6. num. 226. Mandof. de signatur. grat. C. i. i. de pension. vers. suppositimus. C. reg. 33. q. 6. a. n. 7. Garc. 1. p. de benefice. cap. 5. num. 561. Fia. Patil. lib. 6. de resignat. q. 2. a. n. 40. Probantque supradicti doctores efficaci satisfactione. Quia non praesumitur Pontifex velle duplici onere Ecclesiam gravare, cap. mandatum c. litteris de rescrip. C. c. duobus. eodem tit. in 6. Quod a fortiori minuit, si pensionem obtineas in beneficio alia pensione grauat, siue grauatum sic in tui fauorem, siue in fauorem alterius, semper enim est facienda mentio antiquae pensionis valida, ne beneficium vitia vires graueretur, sic Rota in vna Cremonen. penit. 23. Martij 1615 apud Fatim. in nouis. decis. 666.

Sed quid si beneficio resignato imponas pensionem, credens bona fide liberam esse, cum tamen grauatum sit alia pensione, citra hanc secunda pensionis reservatio valida; Affirmant aliqui, si utriusque pensionis beneficium capax sit. At mihi probabilis videtur pensionis reservationem inuaidam esse, quia si sciret Pontifex beneficium illud pensione grauatatum esse, forte non consentiret pensioni denique impositae, praecipue in tanta quantitate, vel saltem difficillime consentiret. Ergo praesumendum est ex errore praebere consensum, ac proinde esse nullam: sic Gambarus de offic. legat. lib. 6. dicto num. 126. Neque reprobat Azorius supra quest. 3.

Vltius inquires: an cum de pensione est facienda mentio debeas eius valorem exprimere; Affirmat Garcia 1. part. de benefice. cap. 5. num. 101. Moverit; quia in reg. concellar. de expitendo valore beneficiorum dicitur expitendum esse valorem aliorum quorumque beneficiorum. Sed sub dictione generali cuiuscumque beneficii pensio intelligitur, ut multis allegatis docet Sanchez lib. 2. in decal. cap. 28. num. 36. Mandof. reg. 33. q. 6. num. 23. C. 9. Gambarus lib. 6. a. num. 350. Rebuff. de pacifice. posse. num. 332. alia 114. Item quia eadem ratio videtur esse de pensione ac de beneficio, cum loco beneficii succedat. Nihilominus, probabilius existimo, non esse opus quantitatem exprimere pensionis casu quo in beneficio pensione grauatouam pensionem velles constituere: sic Giga de pension. q. 67. concl. 6. Rota in vna Avulen. beneficii de Mobelyan. 30. Octobris 1595. quam refert Garcia. 11. p. de benefice. cap. 3. num. 199. Moverit, quia supradicta regula cancellariae expresse loquitur de impetratione beneficiorum, ergo non est extendenda ad pensionis impetrationem. Tum quia illa regula exorbitat a iure communi, ex vi cuius non est exprimendus beneficii valor, ut multis allegatis docet Menoch. de arbit. lib. 2. casu 201. num. 78. Ergo non est extendenda, sed potius limitata. Tum quia si regula illa extendere ad pensionem, in cuiuscumque impetratione esset mentio facienda de pensione, & eius valore; si curi facienda est in impetratione cuiusque beneficii; sed supra constitutum est, & tenet Garcia in impetratione pensionis onerosae non esse necessario faciendam mentionem de obtentis. Ergo siquum est supradictam regulam non extendi ad pensiones. Neque obstat sub dictione quorumcumque beneficiorum aliquando, venire pensiones, quia hoc est in materia fauorabili; non odiosa, & casu quo aliunde non limitetur, ut in praesenti limitatur ex dictione aliorum, quae similia replicat non dissimilia, & impropria, quales sunt pensiones comparatione beneficiorum, ex leg. si fugitui. tunc in glossa fin. ibi communiter approbata. Cod. de seruis fugitiuis. & tradit Giga supra. Dixi ex cepto casu, quo in beneficio pensione grauatou velles nouam pensionem constituere, quia tunc valor pensionis est exprimendus, ne contingat beneficium vitia vires grauari.

Quarta difficultas est: si iusta illa clausula in reservatione pensionis apponi solita, scilicet ut pensio solvatur habita vel non habita beneficii possessione;

Videtur non esse iusta; quia pensio est eius ad fructus ex beneficio percipiendos, sed beneficium, cuius quis possessionem non habet, non habet fructus. Ergo non potest esse in illo pensio. Ex consensu. Si obligatus solvere aliquas mensuras tritici colligendas ex aliquo praedio, dum absque tua culpa nullum ex tali praedio fructum colligis, non teneris ex leg. si debitor. ff. de contrahenda em. ut sed beneficiarius obligatur ex fructibus beneficii pensionem solvere. Ergo dum absque tua culpa nullum fructum colligis, pensionem solvere non teneris. Ergo, item si beneficiarius obligatur solvere pensionem, quin possessionem apprehendat, obligatur solvere pensionem ob solum beneficii titulum. Ergo talis obligatio sapit speciem simoniacae.

Nihilominus dicendum est illam clausulam licitam esse: sic defendit Navar. 1. consil. de praebend. conf. 5. num. 4. Azor. 2. p. instit. moral. lib. 8. cap. 6. quest. 1. Ratio est quia esto pensio in beneficii fructibus retineatur, obligationem tamen suscipere potes illam solvendi; tamen nullo fructus percipias, sufficit

sufficit quod habeat ius illos percipiendi, sicuti potes obligari solvere pensionem illis annis, in quibus nullo fructus colligeres: quia cum hac obligatio sponte suscepta sit, non debet tibi datum, & difficile esse ei satisfacere. Hinc soluitur ratio dubitandi. Ad confirmationem dico obligatum solvere mensuras ritici colligendas ex pradio, excusari ab obligatione. dum nihil collegit: at non excusaretur, si obligatus esset solvere, siue eas collegerit, siue non: sic in pensioe dicendum est te non esse obligatum solvere absolute in illis fructibus ex beneficio perceptis, quando per te non fiat, quominus illos percipias, excipie nisi liberet te ad id volueris obligate. Ad secundam confirmationem nego esse simoniam, cum ex consensu Pontificis hac obligatio suscipiatur.

S. V. I.

De obligatione beneficiarii solvendi pensionem, & potestate pensionarii illam exigendi

- 1 Beneficiarius obligatus est sub gravi culpa pensionem solvere.
- 2 Beneficio vacante tenetur Ecclesia fructus percipiens pensionem solvere.
- 3 An succedens in beneficio pensione gravato tenetur solvere pensionem decursam tempore antecessoris? Proponitur dubitandi ratio.
- 4 Resolvitur prius conveniendum esse heredem beneficiarii postea successorem in beneficio.
- 5 Si fructus diminuantur notabiliter, an solvenda integre pensio sit?
- 6 Tenoris pensionem solvere sua prebende impostam, si prebendam dimittit, & novam obtinet.
- 7 Si beneficio vacante imposta sit pensio ad sui favorem quod beneficium fuit Petro concessum, & ob eius inhabilitatem non habuit effectum, & tandem Joanni acquisitum est, tenetur Joannes tibi pensionem solvere.
- 8 In loco beneficii pensio solvenda est.
- 9 Possitne exigere pensio ante literarum expeditionem.
- 10 Quid dicendum in illa questione, an pensio imposta beneficio à Titio possessor, quo Titio durante literas non expediti, possit decursam pensionem à Caio, cui est beneficium concessum, exigere. Negativè responderetur.
- 11 Si à Caio beneficiario pensionem trium annorum sequenti anticipatis solutionibus receperis, & pensionem transferis in Titium, potestne Titius à Caio beneficiario pensionem solutionem exigere? Probabilis est posse.
- 12 Pensionarius agere potest hypothecaria actione adversus quemcumque possessorem fructuum beneficii gravati.
- 13 Possitne pensionarius adversus beneficium negantem pensionem agere iudicio de spolio seu possessorio.
- 14 Quid de possessione debita alicui ecclesie, & soluta tuo antecessori, an inquam possis agere iudicio possessorio ut tibi solvantur.
- 15 Agens iudicio possessorio obligatus est ostendere titulum, & reservationem. Et apponitur quaedam limitatio.
- 16 In exigenda pensione quem modum pensionarius servare debet.

Non est dubium obligatum esse sub gravi culpa beneficiarium, in cuius beneficio pensio est imposta, eam solvere. Tum quia pensio est portio extracta à beneficio pensionario applicata. Tum quia in literis pensionis sub gravissima pena excommunicationis ipso facto incurrendæ, privationis beneficii præcipitur eius solutio. Quod non solum verum est de beneficiario primo consentiente pensio, sed de quocumque illius successore, quia pensio est onus reale fructibus beneficii annexum, ac proinde accipiens beneficium pensione gravatum, obligatur illud onus sustinere: sic Gigas de pensio. quaest. 43. Azor. 2. p. instit. mor. lib. 8. c. 8. q. 13. Garcia 1. p. de benef. cap. 5. n. 178. & 190.

2 Hinc fit, beneficio vacante teneri ecclesiam percipientem fructus pensionem solvere ob rationem dictam; quia est onus reale fructibus beneficii annexum, & tradit Gigas de pensio. quaest. 6. Gutierrez, canon. quaest. cap. 1. num. 116. & n. 123. Garcia 1. p. cap. 5. num. 188. Azor. 2. p. instit. moral. lib. 8. c. 12. quest. 10. Quocirca, si diuturna sit vacatio, dandus est reconstitutio, qui conveniri possit à pensionario, qui que pensionem solvere debet: sic Gigas, Gutierrez & Azor. supra. Item sequitur beneficiario pensio solvenda est à sequenti: sic Garcia, num. 176. cum Gigante. quaest. 71. Secundo fit decisio illius gratiæ questionis; an pensio constituta in canonicatu consistente in distributionibus quotidianis, quæ interessibus conceduntur solvenda sit à capitulo tempore vacationis? Et dicendum est solvendam esse, prout iatus dixi tract. de horis canonicis. disp. ult.

3 Dubium tamen est primo an succedens in beneficio pensione gravato tenetur solvere pensionem decursam tempore

antecessoris insolutam? Ratio dubitandi est; quia successor in beneficio nullo fructus percipit illius temporis, neque habet beneficium ab antecessore, sed à Pontifice, cui ergo obligandus est pensionem solvere? Pensio enim fructibus perceptis illi tempore erat annexa; & que de causa beneficiarii, illos percipiens conveniri poterat. Ergo non successor in beneficio, & ita tenet Cacciaul. de pensio. q. 1. Gambardus de offic. leg. lib. 6. q. 11. à. n. 441.

4 Ceterum in hac re dicendum primo est, si beneficiarius vel eius hæres conveniri possunt pro pensionis decursæ solutione esse conveniendos, ante quam successor in beneficio conveniatur. Quia ipsi sunt directè obligati, maxime si fructus aliquos beneficii retineant; quia tunc hypothecaria actione conveniri possunt. Neque æquum est ante horum excusationem ad successorem deventurum qui nullo fructus beneficii percepit, & solum videtur obligatus ad solutionem in subsidium: sic pluribus decisionibus Rotæ comprobatur Garcia 1. p. de benef. c. 5. n. 139. etiam plures doctores relati ab eodem num. 191. dixerunt liberum esse pensionario contra hæredem, vel successorem beneficii procedere, & satis esse contra successorem agere, quia aduersus ipsum executio procedere potest; cum tamen aduersus hæredem non possit, nisi via ordinaria.

Secundo dico facta excussione beneficiarii, vel hæredis posse pensionarium pro solutione pensionis ad successorem beneficii recurrere. Tum quia non est æquum privari pensionarium iure sibi debito. Tum quia successor in beneficio suscipit onus beneficii annexum, & consequenter suscipit obligationem pensionis solvendæ. Neque valet dicere pensionem esse onus beneficii non vtentem, sed pro illis fructibus, qui tempore decursæ pensionis fuerunt percepti, quia pensio non annectitur determinatè his vel illis fructibus, sed quibuscumque fructibus beneficii, dum non est soluta. Quod constat in beneficiario consuetum vno anno fructibus beneficii integros, & pensionem non solvete, quia ex fructibus aliorum annorum solvete debet, quique fructus loco fructuum illius anni subrogantur. Sic in præcæto dicendum est, fructus beneficii collectos tempore antecessoris obligatos esse pensionis solutioni; at quia non extant, subrogantur in eorum loco fructus reliquorum annorum ex eodem beneficio perceptis: sic Gigas de pensio. quaest. 39. Azor. 2. p. instit. mor. lib. 8. c. 8. q. 14. Garcia 1. p. de benef. c. 5. n. 191. & seq. quæ omnia optime confirmantur decis. 352. in novis apud Farinæ.

5 Secundo dubitabis, an si nullo fructu, vel non nisi diminutos collegeris casu aliquo fortuito, bello scilicet, inundatione aquarum, aut sterilitate agrorum tenearis pensionem solvete; vel possis illam diminute pro diminutione fructuum, vel insolutam relinquere? Azor. 2. p. instit. mor. lib. 8. c. 13. q. 3. cum Gigante q. 62. n. 10. de pensio. negat te posse negare pensionem, vel illam diminute; quia pensio non est annexa determinatè fructibus beneficii cuiuslibet anni, aliis neque successor beneficii obligabitur solvere pensiones decursas tempore antecessoris, neque beneficiarius, qui iuxta consuetudinem aliquantum ecclesiarum nullo fructu percipit primo anno, tenetur pensionem solvete, quod est contra communem sensum. Ergo quod vno, vel altero anno fructus non colligantur, non te excusare potest à solutione, si reliquis annis colligis sufficientes fructus. Adde multiplicatis fructibus non agitur pensio, ergo neque ipsis diminutis debet dimitti.

Dicendum tamen est, si fructus non sint ita diminuti, quin in beneficio parochiali tibi remaneant centum soluta penobis & in aliis beneficiis quantitas, quæ iuxta literas Pontificas remanere debet, te excusari non posse à solutione pensionis; quia illa diminutio non obstat pensionis impositioni. At si fructus ita diminuantur, vt nulli, vel in quantitate minori quam ex iure debent, remaneant soluta pensione, credo te posse diminute pensionem pro quantitate tibi debita diminuta, vel insolutam relinquere. Tum quia sub illa conditione constituta ecclesie pensio. Tum quia annua pensio est onus reale annexum fructibus annuis, & periret principali, perire debet accessorium in quo fundatur. Secus veto est, cum fructus colligantur, tunc inquam ecclesia manet obligata ad solutionem pensionis, cui obligationi si beneficiarius sic fructus coniungens non satisfecit, successor in beneficio satisfacere tenetur.

Credo tamen autoritate ordinarij hanc diminutionem pensionis, vel illius negationem fieri debere, & non autoritate propria; quia non est ita certum, & apud doctores constans collectio fructuum aliorum annorum non computari huius anni diminutionem, & consequenter non est certum beneficium excusatum esse à solutione integra pensionis. Ergo in casu dubio non debet propria autoritate duci, & pensionarium iure certo acquisitum priuare.

6 Tertio dubitabis tenearisne solvere pensionem tuam præbende impostam, si illam dimittis, & novam obtines, vt contingit in pluribus ecclesiis, in quibus datur optio præbende pinguioris: Cui dubitationi optime respondet Gigas de pensio. q. 93. n. 3. & 4. & ex illo Azor. 2. p. instit. mor. lib. 8. c. 13. q. 4. sub hac distinctione, si præbende talis Ecclesie distinctæ sunt: eo quod quilibet suos fructus, & proventus proprios, & determinatos habet.